

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Udeležba na I. slov. katoliškem shodu.

Razposlali smo vabilo na vse katoličane po slovenskih deželah na I. slovenski katoliški shod v Ljubljani. Odgovori na to vabilo so v obče za katol. shod ugodni in prijazni. Nadejati se je torej obilne udeležbe. Zato glavni osnovalni odbor tukaj objavi pogoje za udeležbo na I. slov. katol. shodu: Kdor se hoče udeleževati I. slov. katol. shoda, mora imeti vstopnico, glasečo se na njegovo ime. S to vstopnico ima prost vstop k vsem odsekovim sejam in slavnostnim shodom. Vsakdo se pri vходу v dvorano reditelju skaže z vstopnico. Za žene se bodo izdajale posebne vstopnice za slovesne seje. Kdor se misli vdeležiti I. slov. katoliškega shoda, naj se oglasi za vstopnico do 15. avgusta in sicer neposredno pri glavnem osnovalnem odboru v Ljubljani ali pa posredno pri lokalnih odborih in čč. gg. župnikih, kateri naj blagovolé vsaj do 15. avgusta t. l. doposlata glavnemu osnovalnemu odboru v Ljubljano imenik oglašanih udeležencev iz svojega kraja, oziroma fare. Pisarna glavnega osnovalnega odbora je v Ljubljani v stolnem župnišču, Semeniške ulice 2, II. nadstropje.

Z ozirom na prostovoljne darove se je cena za vstopnico znižala ter velja eden goldinar za osebo. S tem se poravnajo veliki stroški za I. slov. katol. shod. Kdor želi prejeti tiskano poročilo o I. slov. kat. shodu, naj priloži v ta namen za jedno še 50 kr. in poročilo se mu svojedobno pošlje na dom. Kdor želi, da mu osrednji pripravljalni odbor v Ljubljani preskrbi prenočišče, naj to razločno pri oglasu naznani. Račun za stanovanje poravna vsakdo sam. Kdor se želi udeležiti skupne večerje (banketa) v sredo večer, naj to pravčasno naznani in naj vplača za osebo 1 gld. 50 kr. brez pijače. Ako se oglasi zadostno število udeležencev, napravi se v četrtek dne 1. septembra poseben vlak na Bled.

Vstopnice bode od 15. avgusta počenshi pošiljal

glavni osnovalni odbor v Ljubljani po tistem potu, kakor se je kdo oglasil. Da se ohrani pri razpošiljanju vstopnic pravi red, je neobhodno potrebno, da vsakdo naznani razločno, svoje ime, priimek in stan ter zadnjo pošto. Tudi naj po vrsti zapiše razločno, kaj želi n. pr. vstopnico, poročilo, stanovanje, banket itd. ter naj temu pismu na odbor priloži dotične svote. Na prepozna oglašila se bode odbor le toliko časa oziral, dokler ne bo dopolnjeno določeno število udeležencev.

Prosimo vse rojake, zlasti pa slavne lokalne odbore in čč. gg. duhovnike, da nas podpirajo pri tem težavnem poslu, ter delujejo na to, da se prvi slov. kat. shod izvrši vspešno in častno za našo domovino!

Glavni osnovalni odbor.

Poslovenjevanje ali ka-li?

Sedaj se vršijo v državnem zboru razprave o vravanji denarja. Da dobimo nove denarje, o tem ne dvomi nihče; tudi v državnem zboru vedó poslanci, da je stvar gotova, vendar pa še govorijo zoper njo ali pa tudi zanj, kakor pač kateri izmed njih misli, da vgodí najboljše svojim volilec. Da v tej besedni praski ne manjka g. poslanec za Celje, to umeje vsak, kdor pozna dr. Foregger-ja plitvo glavo. V tej razpravi še pač lahko človek reče katero, da je »brez glave«, če nazadnje le glasuje za načrte vlade. Tacih rečij si »častiti« poslanec za Celje ne da dvekrat reči in zato je bil na malo opazko prof. Šukljeja kar po konci ter mahne po vladi, češ, da ona poslovenjuje spodnje Štajarsko. Na to kaže neki, da je mestnemu uradu v Celji zaukazala, naj slovenski uraduje, privolila je nadalje, naj se ustanovi slov. hranilnica v Celji na škodo nemški tēr se je celo udala slov. poslancem v roke, ko je imenovala dr. Abrama za ministerijalnega svetnika, štajarskim Nemcem pa je s tem jako razdražila živce.

To je »častiti« rekel tēr se vsedel, češ: sedaj sem pa ji dal, tej slovenski vladi! Ali ni dolgo sedel na svojih lavorikah, kajti dr. Gregorčec mu je koj drugo jutro izmaknil lavorike ter mu mesto njih položil precej rez-

kih kopriv. Kakor se bere v zapisniku drž. zbora, bile so beseda dr. Gregorčca te-le: Gospod poslanec za mesto Celje je v svojem včerajšnjem govoru izgovoril nekatere reči, ki jih mi, od slov. strani, moramo popraviti, kakor se jim spodobi. On je rekel, da se poslovenjuje spodnje Štajarsko, ali spodnje Štajarsko je v svoji ogromni večini slovensko in kar je slovensko, to ni, da se dela še le slovensko. Rekel je, da se je okr. sodnija v Celji poslovenila. V resnici je pa nedavno dež. sodnija svetnik, pl. Wurmser prevzel vodstvo mestne sodnije, ali ta ni Slovenec, tudi ni prijatelj Slovencev, temveč on je velik prijatelj dr. Foreggerja in njegove stranke.

Gospod dr. Foregger je nadalje trdil, da se poslovenjajo uradniki v Celji, a resnica je, da še okr. glavarstvo v Celji ni nikdar imelo slov. glavarja. Sedanji okrajni glavar se je imenoval v tej hiši že večkrat in še tovnjej je iskal po Vojniku nemških otrok, da bi napravil ondi nemško šolo. — Isti poslanec za Celje je trdil, da se poslovenjuje porotna sodnija v Celji. Sedanji predsednik okrožne sodnije še ni dolgo na tem mestu, on ni izmed naše stranke, toda na glasu je, da je nepristranski sodnik. Iz tega pa prihaja, da se drži strožje postav, da ne ovira, naj pride iz 400.000 Slovencev tudi kje kateri v vrsto porotnikov.

Dr. Foregger je nadalje trdil, da sta se poslovenila okr. zastop in zbornica c. kr. notarjev. Resnica pa je, da so dobili Slovenci še le pri zadnjih volitvah večino, kakor jim dohaja in so mislili, da bodo Nemci delovali v tem zastopu z njimi ravno tako, kakor so Slovenci, dokler so bili Nemci v večini. To se ni zgodilo: nemški liberalci so doslej še ušli vselej. Če je dr. Foregger trdil, da so se ljudske šole poslovenile tako, da so se nemščini pokazala vrata, je resnica le to, da na spodnjem Štajarskem ni nobene ljudske šole, v kateri bi se ne učilo nemški ter je v vsaki ljudski soli nemški jezik najmanj učni predmet, v večini ljudskih šol naših pa je, proti vsem vzgojevalnim pravilom, nemški jezik celo poučni jezik.

Poslanec dr. Foregger je trdil, da je vlada mestni občini v Celji ukazala, naj uraduje slovenski. Resnica pa je, da se v tej občini uraduje vselej le nemški in tako tudi v prihodnje. Ali pred kratkim je vlada v nekem slučaju namignila obč. uradu, naj se drži člena XIX. državnih postav ter naj rešuje slov. vloge slovenski. Poprek pa ni resnica, da se na spodnjem Štajarskem nemščina zatira. Malo je število pravih Nemcev ondi in vsi so se skorej le-sem preselili, ali godi se jim mnogo bolje, kakor nam, saj imajo tri gimnazije, eno višjo realko in nemščina se uči v vseh šolah vsaj kakor učni predmet. Ko bi mi Slovenci imeli to, bili bi zadovoljni, ali žal, da tega nimamo. Tako torej ni resnica, kar je dr. Foregger trdil, da se pri nas poslovenjuje, na robe, pri nas se slej, ko prej ponemčuje.

Žal, da g. dr. Gregorčec v tem ni povedal nič novega, ampak le staro resnico je postavil nasproti ne več novi neresnici nemške gospode, kakor je »častiti«
poslanec za Celje.

Cerkvene zadeve.

Nova Marijina cerkev frančiškanov v Mariboru.

Številka 49. lanskega »Gospodarja«
je prinesla poročilo o zgodovini čudodelne podobe Matere Milosti v fračiškanski cerkvi Mariborski. Pisatelj je svoje poročilo posnel po knjižici vlč. očeta Miklavža Meznariča, in je živo spodbujal pobožne častilce Marijine, naj pripomajajo po svojih močeh, da se postavi nov božji hram,

katerega je že bilo davno krvavo treba. Ravno tisti namen ima drug droben spis: »Pobožnost v čast sv. device in mučenice Filumene, čudodelnice 19. veka«. Veliki oltar v novi cerkvi bo namreč posvečen Materi Milosti, izmed stranskih oltarjev pa eden sv. Antonu Padovanskemu, drugi sv. Filumeni. Za vse dobrotnike se vsak mesec ena sv. maša Vsegamogočnemu daruje; pa tudi drugih duhovnih dobrot postanejo z miloščino svojo deležni. Društvo, osnovanemu za zidanje cerkve, je pristopilo do zdaj blizo 4000 udov, ki vplačujejo na mesec najmanje pet krajcarjev. Tako se je nabralo v dveh letih 40.000 gld. Hvala bodi Bogu! Ko je prišlo od gosposke, duhovske in posvetne, potrebno dovoljenje, izročilo se je delo Dunajskemu slovečemu mojstru Schmalzhoferju. To vam je mojster! Ne samo, da svoje delo zastopi, tudi kristjanski človek je od pete do glave. Vsak dan morajo delalci pred pričetkom dela svojo pobožnost opraviti; z molitvijo se tudi delo konča. Kletve pa naš mojster ne trpi, vsakega preklinjevalca takoj izplača in pa pot na cesto mu pokaže. To je veselo in krščansko!

Koliko bo pa za zidanje cerkve denarjev treba in kje jih bodo ubogi oo. frančiškani dobili? Treba bode blizo dve sto tisoč goldinarjev in še nekaj črez, da se postavi romarska cerkev Marijina in pa dosti prostoren samostan. Kje se bo toliko denarjev vzelo? Ubožni menihi se pač ravnaajo po izgledu svojega očaka, sv. Frančiška, ki je na Boga in na dobre ljudi zaupal, pa ni bil nikdar zapuščen. Tudi pri stavljenji nove cerkve je božji blagoslov prav očiten. Zidarski mojster je rekel, da bo lesa treba za več, ko 20.000 gld. Po naročilu častitega gospoda gvardijana se poda samostanski brat Rok na zeleno Pohorje lesa pobirat. Velč. gospodje župniki so ga prijazno podpirali in tako se mu je z božjo pomočjo posrečilo, da je samo pri Devici Mariji v Puščavi dobil stavbinskega lesa za tri velike železniške vozove. Pošteni Rušanci niso hoteli zaostati, in tudi visoka Ribnica je pokazala, da so njeni prebivalci pobožni in premožni ter darežljivi. S solzami v očeh jih brat Rok hvali, da mu niso samo lesa prav obilo podarili, še v suhih denarjih je nabral med njimi blizo 130 gld. Ne dvomimo, da se še bodo druge župnije za deročo Dravo enako slavno obnesle. V resnici so pa očetje frančiškani podpore potrebni in pa tudi vredni. Eden častivrednih spovednikov njihovih so letos o veliki noči spravili skupaj ogromno število spovednih listov in to iz 64 far domače škofije.

Samostansko zidovje že za eden seženj iz zemlje gleda in vsak dan je pri delu gotovo sto ljudij. Za cerkev je že tudi prostor odmerjen in bodo milostljivi in prečastiti naš knezoškof Mihael na dan sv. Ane prvokrat lopato v zemljo zasadili, potem se pa bo z božjo pomočjo dalje kopalo in zidalo, dokler dela srečno ne doženemo, Bogu v čast in slavo, Materi Milosti, sv. Antoniju in sv. Filumeni v spodobno zahvalo za toliko nebeskih dobrot. Pridite toraj dne 26. julija k veseli svečanosti, ljubi pobožni rojaki moji! Da ne pridete s praznimi rokami, to prav dobro ve, ker Vas dobro pozna, Vaš prijatelj
Dr. Jožef Pajek.

Nove orglje pri Sv. Ilju v slov. goricah.

Dne 3. julija bile so posvečene in cerkveni rabi izročene prelepe nove orglje pri Sv. Ilju. Delo sta prav mojstersko izvršila vrla domača umetnika brata Zupan v Kamni gorici pri Kropi (Gorenjsko). Delo stane 2400 gld. ter bode še poznim rodovom pripovedovalo o požrtvovalnosti župnika č. g. M. Kelemine in vernih, Bogu in dušnemu pastirju svojemu vdanih župljanov lepe Šentiljske župnije.

Orglje imajo 987 piščal, deloma lesenih, deloma